

המשך פעילויות בעקבות הסיפור - אפשר לשבת באמצע?

מאת: סוזן סטרסר
 איורים: סוזן סטרסר
 הוצאה: תכלת
 קבוצת גיל: גנים צעירים

שלוש הספר

מיני הדרכה על הספר לצוות

במימד בשבילך! סרטון הדרכה קצר על ספר 4 שבדך!

כיצד לשלב את הספר באופן חווייתי עם ילדי וילדות הגן? מגוון רעיונות והעמקה שיהפכו את הקריאה לקסם!

שיחה

מתחשבים זה בזה

כמו בסיפור, גם במשפחה קורה שנדרשים להתחשב באחר לטובת חוויה משותפת. תוכלו לשוחח ולשאול: למה לדעתכם לאוגר היה חשוב שכולם יצטרפו? כיצד אתם מרגישים כשמישהו מתחשב בכם? באילו מצבים בבית קורה שצריך להתחשב?

ציירה

איפה נקרא היום?

בסופו של הסיפור החבורה קוראת יחד בהנאה באוהל מאולתר. תוכלו גם אתם להכין אוהל מחפצים, כריות ושמיות ולקרוא בו יחד. אפשר גם להשתעשע ולנסות לקרוא מדי פעם במקום לא שגרתי בבית? אולי בפינת העציצים? ואולי מתחת לשולחן גדול בבית?

שְׁלוֹב הַסֵּפֶר

כולנו בספה אחת

בכל פעם החברים יושבים על הספה באופן שונה; פעם החתול שוכב על הכרית, פעם הוא חובק אותה ופעם מדלג מעל זברה. תוכלו לחקות את המתרחש באיורים, להזמין בני משפחה, בובות וחיות מחמד ולנסות להסתדר כשכולכם בספה אחת? מי יישב באמצע?

משחק

משחקים - מי באמצע?

הניחו מספר חפצים קטנים על השולחן והתבוננו בהם היטב. בזמן שאחד עוצם עיניים, השני מסדר את החפצים כרצונו, מסתיר בעזרת ספל את החפץ האמצעי, ושואל: מי באמצע? תוכלו להפוך את המשחק למאתגר יותר ולהוסיף חפצים או לקצר את הזמן בו מותר להסתכל ולזכור.

סרטונים

צפו בסרטון מלא השראה!

רוצים לדעת איך להכין אוהל סיפורים או ליצור פינות קריאה מהנות בבית? צפו בסרטון מלא השראה.

השראה

פינטרסט

יצירות, השראות ועוד הפתעות מחכות לכם [בלוח הפינטרסט של "איפה נשמע דבר שכזה?"](#)

פְּלִי

על הספר למצוא את האמצע

החברים בסיפור מפסיקים את הקריאה בכל פעם עבור מישהו אחר, ומתחשבים בצרכים של כל אחד בקבוצה. קרנף מתנהג אחרת, הוא מתפרץ לחדר ופשוט מרים את הספה בלי לחשוב פעמיים ובלי לשאול אף אחד. אבל למרות הבלגן שנוצר, החברים מסתדרים יחד, ומייצרים חוויה מהנה עבור כולם. באופן מלא תום והומור הדמויות מלמדות את הקוראים הצעירים על כוחו של יחד, ועל היכולת להגיע לעמק השווה.

כמו הדמויות בספר, גם לילדי הגן נדרש זמן להתארגן לחוויה משותפת שבה כל אחד מרגיש טוב במקום שלו, לאחר שבחר בתנוחה הנוחה לו או בחפצים שהוא רוצה בסביבתו. בשלב זה של הסתדרות בקבוצה ניתן לקיים שיח בהשראת הסיפור.

קריאה

קבוצות קטנות - כשאיור מוביל סיפור האיורים בספר ממלאים תפקיד חשוב בהבנת העלילה כדאי לקרוא גם בקבוצות קטנות שבהן לכל ילדה וילד עותק אישי, שיאפשר להם להשתהות על כל עמוד, להתעמק בפרטי האיורים ולהבין טוב יותר את המתרחש.

חקר

מושג האמצע

המושג "אמצע" משמעותי להבנת הסיפור ומסריו. לכן לפני הקריאה כדאי לחשוף את הילדים למושג זה ולהמחיש להם אותו באופן חווייתי.

ניתן לעשות זאת באמצעות התנסות ומשחק.

קיפולי נייר: מקפלים רצועה או צורה (לב, פרפר, עלה) באופן כזה שקו הקיפול יהיה בדיוק באמצע.

קו מחפצים: יוצרים שורת קוביות או חפצים ומאתרים את האמצע באמצעות ספירת הפריטים משני הקצוות.

שורה של ילדים: מסתדרים בשורה ומגלים מי עומד במרכז בעזרת חבל, מטר או ספירה.

שיחה

משוחחים על הספר

במהלך הקריאה הראשונה כדאי לשאול שאלות שיסייעו להבנת הסיפור –

כיצד מגיבים החברים כשמישהו עוצר ומבקש משהו?

מדוע הדג מבקש להיות באמצע?

למה הקרנף מסמיק? במה התנהגותו שונה מזו של השאר?

נקודת עצירה לשאלת ניבוי כשקרנף מרים את הספה וכולם נופלים נשאלת השאלה: "ועכשיו מה?" תוכלו לעצור ולשאול: מה יקרה עכשיו לדעתכם? איך לדעתכם יגיבו האחרים?

במפגש חוזר עם הספר

תוכלו לשאול שאלות שיסייעו לילדים להיזכר בעלילה: מי מצטרף כעת? למי יקרא האוגר? מי ביקש להיות באמצע? מה ירצה החתול לידו? שאלות כאלו יסייע לילדים לחזור באופן עצמאי לסיפור ולתרגל קריאה עצמאית, גם בלי לדעת לקרוא.

שיח רגשי מהסיפור אלינו בקבוצות קטנות תוכלו לשאול:

למה לדעתכם חשוב לאוגר שכולם יצטרפו?

כיצד הרגיש קרנף כשגילה שבגלל חוסר התחשבותו כולם התהפכו?

כיצד החברים הגיבו לכך?

מה זה להתחשב?

קרה שהתחשבו במשהו שרציתם או ביקשתם? איך הרגשתם?

קרה שאתם התחשבתם?

מה אפשר לומר למי שאינו מתחשב?

מתי בגן אנחנו צריכים להתחשב?

מה הכי חשוב לדעתכם כשרוצים לבלות יחד או לעשות משהו במשותף?

חגיגה

אוהל סיפורים ואחרים

אוהל סיפורים בסוף הסיפור כל החברים יושבים יחד באוהל שהכינו וקוראים בספר. כדאי לשוחח עם הילדים תוך כדי התבוננות באיור, ולשאול כיצד לדעתם מרגישים החברים כשהם קוראים ספר באוהל שהכינו, במה הם השתמשו, ולמה יזדקקו הילדים בגן כדי להכין אוהל משלהם. לאחר מכן אפשר להזמין את הילדים לבנות יחד אוהל מחפצים שונים בגן, כגון כריות, בדים ושמיכות ולקרוא בו סיפורים אהובים.

איפה עוד הייתם רוצים לקרוא ספרים? אפשר לחשוב ולהחליט יחד על מקומות מיוחדים לקריאת ספרים; אולי תרצו לקרוא מתחת לשולחן? ואולי להקים ספרייה ניידת בחצר?

להעשרה [הסרטון "ספרייה ניידת" מהמרחב הפדגוגי- גני ילדים"](#)

משחק

מעמיקים באיורים ומחקים

מומלץ לשחק בקבוצות קטנות, ובשילוב העותק האישי.

התבוננו באיורים והבחינו בשינויים של כל דמות מעמוד לעמוד. מה משתנה במקום, בתנוחה או בהבעה שלה?

כעת ילדי הקבוצה יכולים לחלק ביניהם את תפקידי הדמויות ולחקות את המתרחש בכל עמוד, לצרף עוד חבר, לשנות תנוחות והבעות ולנסות להסתדר כולם יחד על אותה ספה, מזרן או שטיח.

בשלב הבא אפשר להציע כל פעם לילד אחד לחקות דמות מסוימת כפי שהיא מופיעה בעמוד מסוים, ויתר הילדים ידפדפו בספר וינסו לאתר את העמוד הנבחר.

מעלים הצגה

הסיפור מתאים מאוד להמחזה. יחד עם הילדים כדאי לחשוב אילו אביזרים יתאימו להצגה; לאפשר להם לבחור תפקידים: מספר, מלביש, כרטיסן וכדומה; ולהמחזי יחד את הסיפור.

גם ניתן להציע להם להוסיף להצגה דמויות שאינן מופיעות בסיפור. כדאי לחשוב: מי יהיו הדמויות שיצטרפו? איך הן תשבנה? מה הן יגידו? מי מהדמויות בסיפור תזמין אותן להצטרף ובאיזה שלב?

ידע, מימנויות, ערכים ידע

שפה ואוריינות: הילדים נחשפים לתבנית חוזרת ("זהו, עכשיו אפשר להתחיל") עם כל דמות שמצטרפת. מבנה זה תורם להבנת רצף, זיהוי תבנית, היכרות עם עלילה מתפתחת ויכולת לחזות אירועים ניצני קריאה.

אף שהסיפור קצר, הוא מעשיר את השפה באמצעות הפעלים המייחדים כל דמות: הזברה צוהלת, האוגר מריע, הילד מכריז, החתול מגרגר ורוצה להתכרבל, האריה שואג, הקרנף מתפרץ, והדג מבעבע.

קשר בין טקסט לאיור: עושר הפרטים באיורים תנוחות הגוף, הבעות הפנים, צפיפות הדמויות, חפצים נלווים (כרית, פופקורן, אקווריום, שמיכה), הבלגן שנוצר והאווהל המאחד בסוף תורם להבנת מסרים בלתי כתובים, ומקדם "קריאה" חזותית לצד הקריאה המילולית.

מימנויות

מודעות עצמית הדמויות מבטאות צרכים אישיים ("לי קר", "אני רוצה להיות באמצע"), ומעודדות את היכולת לזהות מה אני צריך ומה לא מתאים לי.

מודעות חברתית הילדים לומדים להבין רגשות של אחרים (למה הקרנף מסמיק?), לזהות נורמות קבוצתיות (כולם רוצים לשבת יחד), ולפתח רגישות לצרכים של אחרים.

ערכים

כבוד לזולת והתחשבות ☒ הסיפור חוזר ומציג מצבים של התחשבות בזולת: הדמויות מפנות מקום, ממתנות, משנות תנוחה או מביעות צורך. הילדים לומדים שכבוד הדדי פירושו הקשבה לזולת והכללתו בחוויה המשותפת.

ערבות הדדית ושייכות לקבוצה ☒ ההתארגנות סביב הקריאה מפתחת תחושת "אנחנו": כולם רוצים להיות חלק, למצוא מקום, ולייצר חוויה משותפת נעימה. הילדים מבינים שהקבוצה תומכת בכולם, ושכל אחד בה תורם ליצירת המרחב הנעים.

אהבת הספר ותרבות הקריאה ☒ ההתכנסות של כולם לקראת הקריאה, ההמתנה, ההתרגשות וההתחלה מחדש ☒ משקפים את המסר שספר הוא הזמנה למפגש, דמיון ושיחה. הילדים לומדים שספר הוא חוויה המחברת אנשים יחד.

www.pjisrael.org עוד פעילויות באתר ספריית פיג'מה